

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

С.І. Плотницька

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо організації самостійної роботи

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА БУДІВНИЦТВА»

(для студентів для студентів 3-4 курсів денної і заочної форм навчання спеціальності
6.092100 – „Теплогазопостачання і вентиляція”)

Харків – ХНАМГ – 2009

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з дисципліни «Економіка будівництва» (для студентів 3-4 курсів денної і заочної форм навчання спеціальності 6.092100 – „Теплогазопостачання і вентиляція”). / Укл. Плотницька С.І. – Х: ХНАМГ, 2009. – 27 с.

Укладач: к.е.н., доц. С.І. Плотницька

Рецензент: к.е.н., проф. кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві ХНАМГ Кайлюк Є.М.

Рекомендовано кафедрою менеджменту і маркетингу в міському господарстві, протокол № 7 від 25 квітня 2009 р.

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ.....	4
Загальні рекомендації щодо організації самостійної роботи з дисципліни.....	5
Модуль 1. Економіка будівництва.....	6
ЗМ 1.1. Економічна модель діяльності будівельної організації.....	6
Тема 1. Економічна модель діяльності будівельної організації....	6
Тема 2. Формування виробничої програми будівельної організації	7
Тема 3. Виробничі фонди у будівництві.....	8
Тема 4. Трудові ресурси та кадри будівельної організації. Продуктивність праці.....	10
Тема 5. Узагальнюючі економічні показники діяльності будівельних організацій.....	11
ЗМ 1.2. Ціноутворення і кошторисна справа у будівництві.....	13
Тема 6. Система кошторисних норм, цін і ціноутворення в будівництві. Визначення ціни будівельної продукції.....	13
Тема 7. Кошторисна справа в будівництві.....	14
Запитання до заліку.....	16
Тестові завдання.....	18
Список літератури.....	25

ВСТУП

Методичні вказівки до самостійної роботи розроблені відповідно до програми і робочої програми дисципліни «Економіка будівництва» і призначені для студентів 3-4 курсів денної і заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямів підготовки 0921 – «Будівництво», 6.060101 - «Будівництво» спеціальності 6.092100 – «Теплогазопостачання і вентиляція».

Вивчення дисципліни «Економіка будівництва» передбачає засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час у формі самостійної роботи, призначеної формувати практичні навички роботи студентів із спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань та глибоке вивчення теоретичних і практичних питань економіки будівництва для підвищення якості професійної підготовки студентів.

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни може виконуватися в бібліотеці, навчальних кабінетах, а також в домашніх умовах. Згідно з навчальним планом дисципліни «Економіка будівництва» на самостійну роботу студентів денної форми навчання відведено 24 години, заочної форми – 46 год. Раціональна організація самостійної роботи вимагає від студента умілого розподілу свого часу між аудиторною та позааудиторною роботою. Виконання завдань самостійної роботи є обов'язковим для кожного студента.

Структура і зміст курсу дозволяють студентам ознайомитися з основними поняттями економіки будівництва, системою кошторисних норм, цін і ціноутворення в будівництві, складом і порядком визначення кошторисної вартості будівництва.

Кожна тема містить короткий виклад основних теоретичних положень, перелік питань, що є обов'язковими для вивчення і підсумкового контролю знань, а також перелік літератури.

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА БУДІВНИЦТВА»

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Економіка будівництва» є самостійна робота студентів з вітчизняною та зарубіжною спеціальною літературою з питань економіки будівництва. Основними видами самостійної роботи є:

- вивчення лекційного матеріалу;
- робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури;
- підготовка до практичних занять (перелік і тематика практичних занять наведені в методичних вказівках до практичних занять для студентів даної спеціальності);
- підготовка до дискусії та інших пропонованих викладачем завдань;
- самоперевірка студентом власних знань за запитаннями для самодіагностики;
- підготовка до підсумкового контролю.

Серед різноманітних форм навчання особливе місце належить лекції, де студент повинен отримати основну інформацію, а також напрями для аналізу і самостійної роботи. Перший етап самостійної роботи необхідно починати з процесу слухання і записування лекції. Складання та вивчення конспекту – перший етап самостійної роботи над вивченням теми чи розділу. Конспект допомагає в раціональній підготовці до практичних занять, заліку, у визначенні напрямку і обсягу подальшої роботи з літературними джерелами.

Підготовка до практичних занять також розпочинається з самостійного опрацювання лекційного матеріалу. У процесі підготовки до практичних занять самостійна робота студентів – обов'язкова частина навчальної роботи, без якої успішне і якісне засвоєння навчального матеріалу неможливе.

МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІКА БУДІВНИЦТВА

ЗМ 1.1. ЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Економічна модель діяльності будівельної організації

Сутність і значення економіки будівництва. Поняття капітального будівництва. Етапи будівельного виробництва. Інвестиційна діяльність у капітальному будівництві. Основні поняття інвестиційного процесу. Організаційна структура і форми капітального будівництва.

Запитання для самопідготовки

1. Наведіть основні значення, в яких розглядається термін „економіка”.
2. В чому полягає сутність капітального будівництва?
3. Перерахуйте етапи будівельного виробництва.
4. Дайте визначення поняття „інвестиції”.
5. Яка частина інвестицій називається капітальними вкладеннями?
6. Наведіть види інвестицій (згідно діючого законодавства).
7. Перерахуйте учасників (суб’єктів) інвестиційного процесу.
8. Сформулюйте зобов’язання підрядника і субпідрядника.
9. В чому полягають відмінності у функціях замовника і забудовника?
10. Перерахуйте організаційні форми будівництва і розкрийте їх економічну сутність.
11. Яка організаційна форма управління будівництвом є найбільш поширеною в сучасних умовах?

Література

1. Економіка будівництва: Навч. посібник. За ред. О. С. Іванілова.—Х.: Вища школа, 2001.— 584 с.
2. Курс экономики / Под ред. Б.А. Райзберга / М.: Инфра – М, 1999.
3. Рогожин П.С., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій. – К.: Видавничий дім „Скарби”, 2001. – 448 с.

4. Толмачев Е.А., Монахов Б.Е. Экономика строительства: Уч. пос. – М.: Юриспруденция, 2003. – 224 с.

5. Чистов Л.М. Экономика строительства: Уч. – Спб.: Изд-во «Питер», 2001. – 384 с.

Тема 2. Формування виробничої програми будівельної організації

Планування виробничо-господарської діяльності будівельної організації. Узгодження поточних і довгострокових планів будівельної організації. Формування виробничої програми будівельної організації. Показники готовності будівництва об'єктів, незавершеного будівельного виробництва, середньої тривалості будівництва. Поняття товарної будівельної продукції, реалізованої будівельної продукції і будівельного наробку. Виробничі потужності і економічна ефективність їх використання.

Запитання для самопідготовки

1. Розкрийте економічний зміст поняття „планування”.
2. Які види планів складають систему планування будівельних організацій?
3. Розкрийте сутність і необхідність оперативно-календарного планування для ефективного функціонування будівельної організації.
4. Що являє собою виробнича програма будівельної організації?
5. Наведіть показники виробничої програми будівельної організації.
6. В чому полягає відмінність між товарною будівельною продукцією і готовою будівельною продукцією?
7. Що означає показник незавершеного будівельного виробництва?
8. Що Ви розумієте під обсягом реалізованої будівельної продукції?
9. Визначте сутність поняття „будівельний наробок”. В чому полягає його важливість для нормального функціонування технологічних процесів?
10. Що представляє собою виробнича потужність будівельної організації?

Література

1. Економіка будівництва: Навч. посібник. За ред. О. С. Іванілова. — Х.: Вища школа, 2001.— 584 с.
2. Курс экономики / Под ред. Б.А. Райзберга / М.: Инфра – М, 1999.
3. Рогожин П.С., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій. – К.: Видавничий дім „Скарби”, 2001. – 448 с.
4. Толмачев Е.А., Монахов Б.Е. Экономика строительства: Уч. пос. – М.: Юриспруденция, 2003. – 224 с.
5. Чистов Л.М. Экономика строительства: Уч. – Спб.: Изд-во «Питер», 2001. – 384 с.

Тема 3. Виробничі фонди у будівництві

Економічна природа основних фондів. Класифікація, склад і структура фондів. Методи оцінки. Облік основних фондів. Первісна вартість. Переоцінена вартість.

Фізичний і моральний знос. Види амортизації. Прискорена амортизація. Ремонт фондів. Оцінка ефективності використання фондів.

Економічна природа, склад і структура оборотних фондів. Нормування оборотних коштів. Джерела і нормативи утворення. Норми запасу. Чиста вартість реалізації запасів. Кругообіг засобів, показники оборотності і ефективності використання оборотних фондів. Шляхи прискорення оборотності оборотних фондів в ринкових умовах.

Запитання для самопідготовки

1. Дайте визначення основних фондів будівельної організації.
2. Перерахуйте відмінності між основними й оборотними фондами.
3. В чому полягає відмінність між виробничими і невиробничими основними фондами?
4. В якому випадку об'єкт основних засобів визнається активом?

5. Які основні фонди відносять до активної частини, а які до пасивної?

Наведіть приклади.

6. В чому полягає особливість структури основних фондів будівельної організації?

7. Які існують види оцінки основних фондів в Україні?

8. Наведіть причини виникнення морального зношення.

9. Перерахуйте показники, які характеризують стан основних фондів.

10. Визначте поняття „амортизація основних виробничих фондів”.

11. Визначте групи і квартальні норми амортизації основних фондів для нарахування суми амортизаційних відрахувань.

12. Назвіть методи розрахунку амортизаційних відрахувань.

13. Які показники застосовують для характеристики інтенсифікації і відновлення основних виробничих фондів?

14. Перерахуйте показники ефективності використання основних фондів.

15. Дайте визначення оборотних фондів.

16. Що ми відносимо до фондів обігу?

17. Наведіть класифікації оборотних засобів.

18. Чим обумовлена необхідність нормування оборотних засобів?

19. Перерахуйте види запасу оборотних засобів.

20. Наведіть методику нормування власних оборотних коштів на запасні частини.

21. Назвіть і дайте визначення показникам ефективності використання оборотних засобів.

Література

1. Бардаков В. А., Княжеченко В. В., Костюк В.О., Юр'єва Т. П., Юр'єва С. Ю. Економіка міського господарства: Навч. посібник. / За ред. Т.П. Юр'євої. — Х.: ХДАМГ, 2002. — 672 с.

2. Богуславский В. Л. Экономика предприятий. — М.: Финансы и статистика, 2000.

3. Бойчик І. М., Харів П. С., Хопчан М. І., Піча Ю.В. Економіка підприємства: Навч. посібник. Друге видання, виправлене і доповнене.— К.: Каравела, 2001. — 298 с.

4. Булатова А. Экономика: Учебник для вузов. – М.: БЕК, 1999.

5. Гаврилюк. Л. І. Економіка підприємства: Навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни.— Житомир: ЖІТІ, 2000.— 152 с.

6. Горфинкель В. Я. и др. Экономика предприятия: Учебник.— М.: ЮНИТИ, 2000.— 742 с.

Тема 4. Трудові ресурси та кадри будівельної організації. Продуктивність праці

Трудові ресурси, їх склад, порядок планування. Професія, спеціальність, кваліфікація, категорія персоналу. Облік кадрів. Методика розрахунку річного плану з праці для будівельної організації.

Форми та системи оплати праці в будівництві. Тарифна сітка, тарифні ставки й оклади. Відрядна заробітна плата. Колективні і контрактні системи оплати праці. Сполучення матеріальних та моральних стимулів до праці.

Нормування праці. Норми часу, норми виробітку. Показники виміру продуктивності праці. Шляхи і резерви підвищення ефективності використання робочої сили.

Запитання для самопідготовки

1. Визначте поняття облікової і явочної чисельності персоналу.
2. Перерахуйте види норм праці.
3. На яких принципах ґрунтується організація оплати праці?
4. Визначте елементи тарифної системи оплати праці та розкрийте їх сутність.
5. Що являє собою погодинна форма оплати праці? Перерахуйте її підсистеми.

6. Розкрийте сутність відрядної форми оплати праці та наведіть її підсистеми.

7. Що охоплює поняття додаткової заробітної плати?

8. Визначте відмінності між надбавками, доплатами, іншими заохочувальними і компенсаційними виплатами. Наведіть приклади.

9. Визначте поняття виробітку і обґрунтуйте методи його визначення.

10. За допомогою яких показників можна охарактеризувати стан кадрів у будівельній організації?

Література

1. Бардаков В. А., Княжеченко В. В., Костюк В.О., Юр'єва Т. П., Юр'єва С. Ю. Економіка міського господарства: Навч. посібник. / За ред. Т.П. Юр'євої. — Х.: ХДАМГ, 2002. — 672 с.

2. Богуславский В. Л. Экономика предприятий. — М.: Финансы и статистика, 2000.

3. Економіка будівництва: Навч. посібник. За ред. О. С. Іванілова.—Х.: Вища школа, 2001.— 584 с.

4. Курс экономики / Под ред. Б.А. Райзберга / М.: Инфра – М, 1999.

5. Тарифно-квалификационный справочник (Оплата труда, тарифные ставки, сетки) – К.: Изд-во «Приор», 1999.

Тема 5. Узагальнюючі економічні показники діяльності будівельних організацій

Фінанси будівельного підприємства. Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Види прибутку в Україні. Структурно-логічна схема формування прибутку будівельної організації. Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства.

Показники, які використовуються для оцінки фінансово-економічного стану будівельної організації та порядок їх розрахунку. Поняття та основні показники економічної ефективності будівельного виробництва.

Запитання для самопідготовки

1. Обґрунтуйте поняття валового і чистого доходу.
2. Дайте визначення фінансового результату діяльності підприємства.
3. Визначте поняття прибутку. Види прибутку в Україні.
4. Порядок розрахунку прибутку для будівельної організації.
5. Дайте визначення поняття рентабельності, наведіть види рентабельності.
6. Які показники використовуються для розрахунку рівня рентабельності підприємства?
7. Перелічіть чинники, які впливають на фінансові результати.
8. Наведіть приклади резервів підвищення рентабельності.
9. Назвіть мету проведення аналізу фінансового стану підприємства.
10. Наведіть класифікацію показників фінансового стану підприємства.
11. Що характеризують показники прибутковості, перелічіть їх.
12. Дайте визначення поняття ліквідності і перелічіть коефіцієнти ліквідності.
13. Що визначає поняття економічної ефективності виробництва і за допомогою яких показників характеризується?
14. Визначте чинники, які впливають на зростання ефективності виробництва.

Література

1. Бойчик І. М., Харів П. С., Хопчан М. І., Піча Ю.В. Економіка підприємства: Навч. посібник. Друге видання, виправлене і доповнене.— К.: Каравела, 2001. — 298 с.
2. Гаврилюк. Л. І. Економіка підприємства: Навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни.— Житомир: ЖІТІ, 2000.— 152 с.
3. Рогожин П.С., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій. – К.: Видавничий дім „Скарби”, 2001. – 448 с.

ЗМ 1.2. ЦІНОУТВОРЕННЯ І КОШТОРИСНА СПРАВА У БУДІВНИЦТВІ

Тема 6. Система кошторисних норм, цін і ціноутворення в будівництві. Визначення ціни будівельної продукції

Система ціноутворення в будівництві. Поняття кошторисної норми і кошторисного нормативу. Будівельний кошторис. Структура кошторисної вартості. Склад інвесторської кошторисної документації.

Запитання для самопідготовки

1. Опишіть механізм ціноутворення в будівництві.
2. Обґрунтуйте структуру системи ціноутворення в Україні.
3. Що являють собою «Правила визначення вартості будівництва» (ДБН Д 1.1-1-2000)?
4. Визначте завдання кошторисного нормування і ціноутворення в будівництві.
5. Наведіть склад інвесторської кошторисної документації.
6. Обґрунтуйте поняття кошторисних нормативів та наведіть їх класифікацію.
7. Дайте визначення категорії кошторисна норма?
8. На основі чого визначаються прямі витрати вартості будівництва?
9. Визначте витрати кошторисної вартості, які визначаються розрахунково.
10. Обґрунтуйте поняття кошторису і наведіть їх види.
11. Визначте склад проектної кошторисної документації.

Література

1. ДБН-Д.1.1-1-2000. Правила визначення вартості будівництва. Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Доповненням № 3, затвердженим наказом Держбуду України від 7 травня 2002 р. № 80 / Держбуд України. – К., 2002.

2. ДБН А.2.2-3-2004. Проектування. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва, затв. наказом Держбуду України від 20 січня 2004 р. № 8. (чинні від 01.07.2004 р.).

3. Доповнення N 1 до Правил визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України ДБН Д.1.1-7-2000, затв. наказом Держбуду України 10.07.2002 № 7 (введені в дію з 1 липня 2002р.).

4. Закон України “Про ціни та ціноутворення” / Відомості Верховної Ради України – К.: Вид. ВРУ, №52, 1996.

5. Практика формування взаємовідносин у будівництві в умовах однорівневої системи ціноутворення: збірник офіційних нормативних документів / Уклад. А.В.Беркута, П.І.Губань, В.Г.Іванькіна, Т.О.Шарапова, К.: НВФ „Інпроект”, 2002.

6. Реформування ціноутворення та взаємовідносин у будівництві. – К., НВФ "Інпроект", 2000. – 432 с.

Тема 7. Кошторисна справа в будівництві

Поняття кошторисної вартості будівництва. Методи визначення кошторисної вартості. Економічний зміст кошторисної вартості. Склад та порядок визначення прямих витрат. Правила визначення загальновиробничих витрат. Кошторисний прибуток. Кошти на покриття ризику. Формування договірної ціни.

Запитання для самопідготовки

1. Визначте витрати, які відносяться до безпосередніх, а які - до супутніх.
2. Перелічіть методи визначення кошторисної вартості.
3. Визначте склад кошторисної вартості за економічним змістом.
4. Перелічіть елементи прямих витрат і наведіть порядок їх визначення.
5. Обґрунтуйте визначення кошторисної вартості будівельних матеріалів у прямих витратах.

6. Визначте, на підставі чого розраховуємо кошторисну вартість експлуатації будівельних машин і механізмів.
7. Визначте склад загальновиробничих витрат.
8. Наведіть порядок визначення кошторисного прибутку.
9. Визначте порядок формування договірної ціни та її види.
10. Перелічіть показники, які використовуються для оцінки загальної (абсолютної) економічної ефективності капітальних вкладень та наведіть порядок їх визначення.
11. Статичні методи оцінки ефективності інвестицій
12. Назвіть принципи, на яких базуються динамічні методи оцінки ефективності.
13. Наведіть алгоритм оцінки ефективності інвестицій.
14. Перелічіть показники економічної ефективності і наведіть методику їх розрахунку.

Література

1. ДБН-Д.1.1-1-2000. Правила визначення вартості будівництва. Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Доповненням № 3, затвердженим наказом Держбуду України від 7 травня 2002 р. № 80 / Держбуд України. – К., 2002.
2. Определение стоимости и цены строительства: Практическое пособие – К.: Изд-во „Приор”, 1999.
3. Усереднені показники вартості експлуатації будівельних машин та механізмів (ДБН Д.2.7.2.-2000). – К., 2000.
4. Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-монтажні роботи (РЕКНМУ) (ДБН Д.2.3.-99) / Держбуд України, - К., 2000.

ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Розкрийте сутність капітального будівництва.
2. Наведіть види інвестицій (згідно діючого законодавства).
3. Перерахуйте учасників (суб'єктів) інвестиційного процесу.
4. Що являє собою виробнича програма будівельної організації? Наведіть показники виробничої програми будівельної організації.
5. Визначте поняття виробничої потужності будівельної організації.
6. В чому полягає особливість структури основних фондів будівельної організації?
7. Які існують види оцінки основних фондів в Україні?
8. Перерахуйте показники, які характеризують стан основних фондів.
9. Визначте поняття „амортизація основних виробничих фондів”.
10. Які показники застосовують для характеристики інтенсифікації і відновлення основних виробничих фондів та ефективності їх використання?
11. Дайте визначення оборотних фондів.
12. Чим обумовлена необхідність нормування оборотних засобів?
13. На яких принципах ґрунтується організація оплати праці?
14. Визначте форми та системи оплати праці в будівництві
15. Визначте відмінності між надбавками, доплатами, іншими заохочувальними і компенсаційними виплатами. Наведіть приклади.
16. Визначте поняття виробітку і обґрунтуйте методи його визначення.
17. За допомогою яких показників можна охарактеризувати стан кадрів у будівельній організації?
18. Наведіть методику розрахунку чисельності персоналу будівельної організації
19. Дайте визначення фінансового результату діяльності підприємства.
20. Визначте поняття прибутку. Види прибутку в Україні.
21. Порядок розрахунку прибутку для будівельної організації.
22. Дайте визначення поняття рентабельності, наведіть види рентабельності.

23. Обґрунтуйте структуру системи ціноутворення в Україні.
24. Що являють собою «Правила визначення вартості будівництва» (ДБН Д 1.1-1-2000)?
25. Визначте завдання кошторисного нормування і ціноутворення в будівництві.
26. Наведіть склад інвесторської кошторисної документації.
27. Обґрунтуйте поняття кошторисних нормативів та наведіть їх класифікацію.
28. Дайте визначення категорії «кошторисна норма»?
29. На основі чого визначаються прямі витрати вартості будівництва?
30. Визначте витрати кошторисної вартості, які визначаються розрахунково.
31. Обґрунтуйте поняття кошторису і наведіть їх види.
32. Визначте склад проектної кошторисної документації.
33. Перелічіть методи визначення кошторисної вартості.
34. Визначте склад кошторисної вартості за економічним змістом.
35. Перелічіть елементи прямих витрат і наведіть порядок їх визначення.
36. Обґрунтуйте визначення кошторисної вартості будівельних матеріалів у прямих витратах.
37. Визначте, на підставі чого розраховуємо кошторисну вартість експлуатації будівельних машин і механізмів.
38. Визначте склад загальновиробничих витрат.
39. Визначте порядок формування договірної ціни та її види.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Тест 1

За якою вартістю оцінюються основні фонди при зарахуванні їх на баланс підприємства внаслідок їх придбання або будівництва:

- а) залишковою;
- б) початковою;
- в) відновною;
- г) ліквідаційною.

Тест 2

До основних виробничих фондів будівельної організації відносять:

- а) виробничі машини і механізми;
- б) комп'ютерну програму;
- в) дебіторську заборгованість;
- г) готівку в касі підприємства.

Тест 3

Які з наведених показників характеризують рівень використання основних виробничих фондів:

- а) рентабельність, прибуток;
- б) коефіцієнт оборотності;
- в) фондоозброєність праці робітників;
- г) продуктивність праці робітників.

Тест 4

Рентабельність продукції (послуг) в загальному випадку визначається:

- а) відношенням балансового прибутку до обсягу реалізованої продукції;
- б) відношенням прибутку від реалізації до виручки від реалізації (без ПДВ та акцизів);

в) співвідношенням загального (балансового) прибутку до середньої вартості майна підприємства;

г) відношенням загального прибутку до середньої вартості основних фондів та матеріальних оборотних коштів.

Тест 5

Будівельне виробництво охоплює комплекс будівельних та монтажних робіт і НЕ включає такі етапи:

- а) підготовка будівництв;
- б) реалізація товарної будівельної продукції;
- в) безпосереднє виконання будівництва;
- г) реалізація основних засобів.

Тест 6

Норматив власних коштів у виробничих запасах створюють у вигляді:

- а) оборотних коштів;
- б) основних засобів;
- в) прибутку;
- г) рентабельності.

Тест 7

Частина виробничих фондів підприємства, які повністю споживаються у кожному технологічному циклі виготовлення продукції (послуг), відтворюються в натуральній і вартісній формі після кожного виробничого циклу називаються:

- а) основними фондами;
- б) оборотними фондами;
- в) власними засобами;
- г) дебіторською заборгованістю.

Тест 8

Розмір прибутку будівельно-монтажної організації залежить від:

- а) розміру прямих витрат;
- б) розміру собівартості;
- в) розміру загальних трудовитрат;
- г) розміру загального фонду оплати праці.

Тест 9

Погодинна форма оплати праці передбачає оплату праці за:

- а) кількість виробленої продукції;
- б) кількість відпрацьованого часу;
- в) кількість наданих послуг;
- г) розмір отриманого прибутку.

Тест 10

Який запас створюють для запобігання наслідків можливих перебоїв у постачанні?

- а) транспортний;
- б) максимальний;
- в) страховий;
- г) підготовчий.

Тест 11

Процес створення нових, реконструкції, розширення та технічного переозброєння діючих об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури називається:

- а) економікою;
- б) фінансовим інвестуванням;
- в) капітальним будівництвом;
- г) капітальними вкладеннями.

Тест 12

Господарський спосіб, підрядний спосіб, будівництво об'єктів "під ключ" є:

- а) видами інвестування;
- б) організаційними формами будівництва;
- в) етапами будівельного виробництва;
- г) етапами виробничої програми.

Тест 13

До кошторисних нормативів НЕ відносяться:

- а) відомчі;
- б) індивідуальні;
- в) загальнодержавні;
- г) однорівневі.

Тест 14

На підставі норм і поточних цін на трудові та матеріально-технічні ресурси визначаються:

- а) загальновиробничі витрати;
- б) прямі витрати;
- в) кошторисний прибуток;
- г) кошти на покриття адміністративних витрат.

Тест 15

Кошторисна вартість за економічним змістом включає:

- а) прямі витрати, кошторисний прибуток;
- б) загальновиробничі витрати; кошторисний прибуток;
- в) прямі, загальновиробничі витрати, кошторисний прибуток;
- г) прямі та загальновиробничі витрати.

Тест 16

Фінансовим результатом діяльності підприємства є:

- а) питома вага власних коштів у загальній сумі коштів підприємства;
- б) інвестиції;
- в) прибуток;
- г) роялті.

Тест 17

До методів визначення кошторисної вартості будівельної продукції НЕ відносяться:

- а)ресурсно-індексний метод;
- б) базисно-компенсаційний метод;
- в)ресурсний метод;
- г)метод чистої приведеної вартості.

Тест 18

Ефективність використання оборотних засобів вимірюють наступними показниками:

- а) коефіцієнт оборотності, коефіцієнт завантаження;
- б) рентабельність, прибуток;
- в) продуктивність праці робітників, фондівдача;
- г) фондівдача, фондоемність.

Тест 19

Об'єктні кошториси об'єднують у своєму складі:

- а) дані з локальних кошторисів;
- б) дані з об'єктних кошторисних розрахунків;
- в) дані з відомостей ресурсів;
- г) дані з зведеного кошторисного розрахунку.

Тест 20

Фонди обігу функціонують у сфері:

- а) виробництва продукції (послуг);
- б) реалізації продукції (послуг);
- в) організації і нормування праці;
- г) формування інвестиційного капіталу.

Тест 21

Показник фондівіддачі характеризує:

- а) розмір обсягу реалізованої продукції (послуг) на 1 грн. основних фондів;
- б) рівень технічної оснащеності праці;
- в) питомі затрати основних фондів на 1 грн. реалізованої продукції;
- г) кількість оборотів оборотних засобів.

Тест 22

Загальновиробничі витрати складаються із:

- а) 4-х блоків;
- б) 2-х блоків;
- в) 3-х блоків;
- г) 5-ти блоків.

Тест 23

Локальні кошториси складаються на:

- а) окремі види робіт;
- б) об'єкт в цілому;
- в) загальномайданчикові роботи;
- г) будівництво всіх об'єктів, передбачених проектом.

Тест 24

Номінальний фонд робочого часу – це календарний фонд робочого часу, зменшений на:

- а) витрати, пов'язані з порушенням трудової дисципліни;
- б) кількість святкових та вихідних днів;
- в) кількість чергових і додаткових відпусток;
- г) кількість відпусток з дозволу адміністрації.

Тест 25

Максимально можливий обсяг БМР за одиницю часу при повному використанні будівельних машин і механізмів (включаючи залучені) з урахуванням застосування передової технології, поліпшення організації виробництва та праці, забезпечення високої якості будівельної продукції, називається:

- а) виробнича програма будівельної організації;
- б) виробнича потужність будівельної організації;
- в) виробничі фонди будівельної організації;
- г) собівартість БМР.

Тест 26

Кошторисний прибуток – це:

- а) кошти, що враховують економічно обґрунтовану величину прибутку підрядної організації від виконання робіт;
- б) додаткові кошти на виконання робіт;
- в) додаткові витрати, пов'язані з інфляційними процесами;
- г) кошти на покриття додаткових витрат.

Список літератури

1. Бардаков В. А., Княжеченко В. В., Костюк В.О., Юр'єва Т. П., Юр'єва С. Ю. Економіка міського господарства: Навч. посібник. / За ред. Т.П. Юр'євої. — Х.: ХДАМГ, 2002. — 672 с.
2. Богуславский В. Л. Экономика предприятий. — М.: Финансы и статистика, 2000.
3. Бойчик І. М., Харів П. С., Хопчан М. І., Піча Ю.В. Економіка підприємства: Навч. посібник. Друге видання, виправлене і доповнене.— К.: Каравела, 2001. — 298 с.
4. Булатова А. Экономика: Учебник для вузов. – М.: БЕК, 1999.
5. Гаврилюк. Л. І. Економіка підприємства: Навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни.— Житомир: ЖІТІ, 2000.— 152 с.
6. Горфинкель В. Я. и др. Экономика предприятия: Учебник.— М.: ЮНИТИ, 2000.— 742 с.
7. ДБН-Д.1.1-1-2000. Правила визначення вартості будівництва. Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Доповненням № 3, затвердженим наказом Держбуду України від 7 травня 2002 р. № 80 / Держбуд України. – К., 2002.
8. ДБН Д.2.2-99 (РЭСН).
9. ДБН Д.2.3-99 (РЭСНМО).
- 10.ДБН Д.2.7-2000 (РСНЭМ).
- 11.ДБН Д.2.4-2000 (РЭСНр).
- 12.ДБН А.2.2-3-2004. Проектування. Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва, затв. наказом Держбуду України від 20 січня 2004 р. № 8. (чинні від 01.07.2004 р.).
- 13.Доповнення N 1 до Правил визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України ДБН Д.1.1-7-2000, затв. наказом Держбуду України 10.07.2002 № 7 (введені в дію з 1 липня 2002р.).
- 14.Закон України “Про ціни та ціноутворення” / Відомості Верховної Ради України – К.: Вид. ВРУ, №52, 1996.
- 15.Економіка будівництва: Навч. посібник. За ред. О. С. Іванілова.—Х.: Вища школа, 2001.— 584 с.
- 16.Курс экономики / Под ред. Б.А. Райзберга / М.: Инфра – М, 1999.
- 17.Определение стоимости и цены строительства: Практическое пособие – К.: Изд-во „Приор”, 1999.

18.Поточні одиничні розцінки Ресурсних елементних кошторисних норм на ремонтно-будівельні роботи (РЕКН) (ДБН Д.2.2.-99). Дніпропетровськ, вид-во ЦМДБ "Созидатель", 2006.

19.Поточні одиничні розцінки Ресурсних елементних кошторисних норм на монтажні роботи (РЕКНМУ) (ДБН Д.2.3.-99). Дніпропетровськ, вид-во ЦМДБ "Созидатель", 2006.

20.Практика формування взаємовідносин у будівництві в умовах однорівневої системи ціноутворення: збірник офіційних нормативних документів / Уклад. А.В.Беркута, П.І.Губань, В.Г.Іванькіна, Т.О.Шарапова, К.: НВФ „Інпроект”, 2002.

21.Реформування ціноутворення та взаємовідносин у будівництві. – К., НВФ "Інпроект", 2000. – 432 с.

22.Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи (РЕКН) (ДБН Д.2.2.-99) / Держбуд України, - К., 2000.

23.Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-монтажні роботи (РЕКНМУ) (ДБН Д.2.3.-99) / Держбуд України, - К., 2000.

24.Ресурсні елементні кошторисні норми експлуатації машин і механізмів (РКЕМ) (ДБН Д.2.7.-2000).

25.Рогожин П.С., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій. – К.: Видавничий дім „Скарби”, 2001. – 448 с.

26.Тарифно-квалификационный справочник (Оплата труда, тарифные ставки, сетки) – К.: Изд-во «Приор», 1999.

27.Толмачев Е.А., Монахов Б.Е. Экономика строительства: Уч. пос. – М.: Юриспруденция, 2003. – 224 с.

28.Усереднені показники вартості експлуатації будівельних машин та механізмів (ДБН Д.2.7.2.-2000). – К., 2000.

29.Чистов Л.М. Экономика строительства: Уч. – Спб.: Изд-во «Питер», 2001. – 384 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з дисципліни «Економіка будівництва» (для студентів 3-4 курсів денної і заочної форм навчання спеціальності 6.092100 – „Теплогазопостачання і вентиляція”).

Укладач: к.е.н., доц. Світлана Іванівна Плотницька

Рецензент: проф., к.е.н. Кайлюк Є.М.

Редактор: М.З. Аляб'єв

Верстка: Ю.П. Степась

План 2009, поз. 474 М

Підп. до друку 30.09.09	Формат 60х841/16.	Папір офісний
Друк на різнографі	Умовн.-друк. арк. 1,2	Обл.-вид. арк. 1,6
Тираж 100 прим.	Замовл. №	

61002, м. Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, м. Харків, вул. Революції, 12